

RDEČI PRAPOR

Glasiilo jugoslovanske socialne demokracije.

Izhaja v Ljubljani vsak torek, četrtek in soboto.

Naročnina za avstro-ogrsko kraje za celo leto 14 K, za pol leta 7 K, za četrt leta 3-50 K, mesečno 1-20 K; za Nemčijo za pol leta 7-90, za četrt leta 4 K; za Ameriko za pol leta 9-50 K za četrt leta 4-80 K.

Poslovna številka 16 v.

Reklamacije so poštine prate. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vrnejo, izserati. Kmetopna peti-vrstica (širina 88 mm) za enkrat 80 vis., večkrat po dogovoru.

80. številka.

V Ljubljani, v četrtek, dne 5. avgusta 1909.

Leto XII.

NASLOVA: Za dopise in rokopise za list: Uredništvo «Rdečega Prapora», Ljubljana. — Za denarne pošiljke naročila na list, reklamacije, inserate i. t. d.: Upravništvo «Rdečega Prapora», Ljubljana, Šelenburgova ulica 6/II.

Občinske volitve v Zagorju razveljavljene.

Iz zanesljivega vira smo dobili obvestilo, da je deželna vlada na pritožbo zagorskih klerikalcev in liberalcev občinske volitve razveljavila. Socialno-demokratski stranki ta pripomoček, ki ga daje deželna vlada klerikalcem, ne bo škodoval; a to je zopet dokaz, da se klerikalni stranki na Kranjskem povsod ustreže. Za razveljavljenje volitev je bil edini vzrok, da so zmagali socialni demokratje. S tem, ko obveščamo sodruge v Zagorju, jim kličemo: «Na delo sodrugi, zmaga mora biti, če bomo resno nastopili, naša!»

Politični položaj na Goriškem.

(Poročilo sodruga dr. Tume na goriški deželni konferenci.)
Dalje.

Nakratko mi je pojasniti tudi svoj nastop, ker je šla skoro celo leto časnikarska polemika proti moji osebi. «Soča» je kazala, da socialno-demokratsko gibanje ni drugega nego izkoriščanje stranke po moji osebi. Nočem se spuščati v podrobno razpravljanje, ker se je bilo dovolj konstatiralo v polemiki, poudarjam le, da sem se od leta 1902. do spomladi 1908. odtezal vsakemu strankarskemu delu ter sem v socialno-demokratsko stranko vstopil v težkem položaju, ne takrat, ko je zovagovala, ampak takrat, ko se je ustanovila N. D. O., in ker sem vedel, da bo stranka morala preboleti težko politično krizo, da ohrani se one pozicije, ki jih je imela, pred splošno in enako volilno pravico za državni zbor.

Nova napredna stranka se da označiti po eni strani z imenom Andrej Gabršček, po drugi pa po delu ali nedelu od leta 1902 do 1907. Ta čas ni dala stranka od sebe niti znaka življenja, ni izvedla ne organizacije, niti ni prirejela političnih

shodov. Stranka je bila le orodje, da je zbrala sama oseba svoje osebne pristaše okoli denarnih zavodov, Trgovske-obrtna zadruga, Goriške ljudske posojilnice in Narodnega Sklada. Ti zavodi so imeli in deloma imajo veliko gospodarsko in denarno moč, vidimo pa, da se je posebno Trgovsko-obrtna zadruga prelevila iz demokratične v delniško družbo, in sicer tako, da odločuje pri volitvah le malo število in izven tega ne more nikdo pregledati računov in nikdo kontrolirati gospodarskega dela. To je fakt, ki nam kaže tudi pomen stranke. Stranka je porabila svoj čas, da je zbrala malo število okoli ene osebe, kateri so denarni zavodi na razpolaganje. Goriško ljudstvo ni tako neumno, da bi tako stranko vzdrževalo in priznavalo, — ako bi bilo količkaj poučeno. Prav v priprostih kmečkih slojih je nastala prva naravna reakcija proti izkoriščanju po eni strani klerikalne stranke v deželnem zboru in odboru, po drugi strani proti izkoriščanju liberalne stranke v zavodih in obrtih. Prav v kmečkih vrstah je dala povod gospodarska onemoglost za novo gibanje. Tudi na Goriškem je novo strujo vstvaril gospodarski dogodek. S tem, da je veletrgovina vzela vrednost pridelkom, s tem, da je veletrgovina znižala ceno krompirju na 3 K, oziroma 12 K, se je obudilo novo politično življenje. Goriški mali kmet se je jel družiti najprej gospodarsko in takoj nato je moral preiti v politično organizacijo. Kmečko ljudstvo je videlo v deželnem zboru kolosalni deficit na škodo cele dežele, je videlo neplodne narodnostne in politične boje, izkoriščanje denarnih zavodov in izkoriščanje gesla «Svoji k svojim». Poleg njih je bilo nekoliko inteligentov, ki so hoteli imeti svojo stranko, in precej veleposesnikov, ki so stremeli po gospodarskem delu. Ta dva elementa sta dala stranki ime agrarna ter sprva iskala zaslombe v klerikalni stranki. Ta je bila pa tako prešerna in pijana zmagice, da je odklonila ponujano zvezo. Narodno-napredna stranka, ki je

videla, da se razvija močan demokratičen tok med kmečkim ljudstvom, ter spoznala, da sama propada, je segla rada po zvezi ter se je pri deželnozborskih volitvah združila z agrarno stranko in tako prišla v ožjo volitev. Socialno-demokratska stranka je odločila zmago te nove politične kombinacije. Sicer se je poudarjalo, da se ne gre v boj za liberalizem, ampak reklo se je: Konstatiramo, da se je pričelo neko gibanje med kmečkim ljudstvom; ne poznamo sicer pravega cilja, a s prvega početka je bilo stremljenje demokratično in imamo v tem jamstvo, da se razmere izboljšajo, ako damo glasove novi agrarni stranki. Proti temu je bilo precej pomislekov, zlasti delegatje iz Nabrežine in Podgorci so trdili: Rajši s klerikalci nego z liberalci. Toda na prigovarjanje Josipa Kopača in moje se je sklenilo glasovati proti klerikalcem, posebno ko je dr. Treo v imenu napredne stranke dal pismeno izjavo, da se bo podpiralo naše delavsko stremljenje. Narodno-napredna stranka je dala svojo besedo takoj po volitvah sramotno prelomila. Sodrug Kopač naj le ima pisano izjavo v žepu! Nas seveda raditega ne more voditi nikaka maščevalnost, ker so liberalne stranke povsod enake. Dalje prih.

Človek v zraku.

Neizpodbojno je, da živimo v jako zanimivi dobi, posebno pa je razvoj tehnike tako velik, da bi se skoraj lahko govorilo o čudežih. Eden tistih problemov, ki so že v starih časih zanimali človeka in mučili njegove možgane, se približuje prav v naših dneh rešitvi; pravzaprav bi se lahko reklo, da je v načelu že rešen, kakor je bil princip parne vožnje utrjen tisto uro, ko je Stephenson prvokrat pokazal ljudem svojo vozečo lokomotivo. Na polju zračne plovbe prinaša zdaj skoraj vsak dan velikanske vspehe; carstvo zraka, tisočletja zaželjeno, se odpira človeku, kakor da se uresničujejo pravljice in le smela fantazija more slutiti,

PODLISTEK.

Mogla.

Točno ob polnoči je zaropotal budilnik in strojovodja Marijan Dušič je prižgal svečo. Pogledal je na žepno uro, ki je visela v minijaturnem šolnu na steni. To je bila edina ura, kateri je verjel. Že dvajset let jo je imel in še nikdar se ni zmotila. Kadarkoli je opoldne, ko je znamenje, da je dvanajsta ura srednjeevropskega časa, preletelo celo progo in je pogledal na kazalo, je vselej naznanjalo natančno dvanajst. In kadar je spal doma, je ura vedno visela v malem šolnu, ki mu ga je žena dala še pred poroko za god. In kadarkoli ga je budilnik zbudil, je vselej pogledal na uro, ki mu je naznanjala pravi čas. To je storil tudi tisti dan, že kar iz navade, ne da bi bil pravzaprav kaj mislil. Pogledal je na uro, pa si je pomencal oči. Bilo mu je čudno: Šoln na steni se mu je zdel naenkrat večji kakor druge dni, kazala na uri in številke na kazalniku so bile nenavadno široke in nemirne. Ozrl se je po sobi in vse je bilo nejasno. Pa glej: Tudi misli so mu bile nekam nedoločene in slabotne. Vedel je pač, da mora vstati. Ob dveh mora peljati brzovlak številke 4. Ali nikakor ni čutil, da bi res moralo biti tako. Brzovlak — novi stroj — kurjač France — slab premog mhaaa — najrajši bi zopet zaspal . . . Brzovl . . . zimski vozni red . . . brz . . . trititi trititi, trumtamtam trumtamtam . . . Zadremal je.

Dušičeva žena je slišala budilnik, toda oči ni odprla. Mož ima kavo pripravljeno v kuhinji na brzovaru in vselej si jo sam pogreje. Tistih par ur spanja potrebuje tudi ona. Pomagati mu itak ne bi mogla, če bi tudi vstala. Jutri bode zopet toliko dela, da bi bilo za živino preveč. Eh — ah — spati!

Toda Dušič ne vstaja? Kaj je to? Tako globoko diha, kakor bi zopet spal. Mica se obrne: Res je, zaspal je. No, no, to se ni še nikdar zgodilo, kar se spominja. In prav zadnja služba je bila kratka, samo pet ur. Ako bi bil zadnjič tako spal, ko je vozil trikrat zaporedoma po šestnajst nr skoraj brez presledka, se ne bi bila čudila. Toda vseeno. Zbuditi ga mora. Ta bi bila lepa, da bi zamudil službo!

Mica ga prime za roko pa ga malo potegne.
— A? . . . Kaj pa je? . . .
— Marijan! Čas je, vstati moraš. Polnoč je minula.
— Aha.
— Ali si zbujen? Ali vstaneš?
— Aha. Seveda.
— Kavo imaš na brzovaru.
— Da, da.

Žena se obrne na desno stran. Mučno ji je ležati na hrbtu, ker je križ boli in nikdar ne more zaspiti v drugi legi kakor na desni. Zelo je trudna in kmalu zopet malce zadrema. Today komaj nekoliko minut spi; nagloma, prestrašena se zopet zbudi. Medtem je Marijana premagal dremež. Mica sede na postelji pa si začne tretji oči. Kaj

neki pomeni to, da mož ne vstaja? Morda je celo že prepoznano. Krepko ga prime za roko, potem ga malce sune. Marijan plane pokonci

— No? Kaj?
— Zaspal si. Kaj ni že prepoznano? Dejal si, da imaš brzovlak.
— Seveda, seveda . . . se — ve — da.
— Koliko pa je že ura?
— Poglej vendar. Saj jo imaš na steni.
Marijan vzame uro v roko, a rimske številke mu čudno plavajo pred očmi. In vendar ve natančno, da ni včeraj skoraj nič pil.
— Na. Poglej na uro, prosim Te. Luč je danes tako slaba.
— Kaj bi bila slaba? Tako je vendar kakor vedno.
— Ni ne. Če bi bila taka, ne bi bilo vse megleno.
— Bogve kaj imaš nocoj. Ali si sinoč preveč pil?
— Kje neki? Mar nisem prišel takoj domov?
— No, daj sem uro. Trideset minut je čez dvanajst.
— Trideset m . . . !

Z enim skokom je bil Dušič iz postelje. Podvizati se mora, da ne pride prepoznano. Najprvo skoči v kuhinjo in vžge špirit v brzovaru, potem se hitro umije in obleče. Le tega ne razume, da je soba polna dima. Saj je vendar zvečer jako malo kadil. Kavo popije brez kruha, da se ne zadržuje.

Dalje prih.

kakšne velikanske izpremembe v življenju narodov bo povzročila senzacionalna osvojitve zraka.

Krasen uspeh na tem polju je dosegel zopet v soboto grof Zeppelin s svojo zračno ladjo «Zeppelin II», s katero se je peljal iz Friedrichshafena ob bodenskem jezeru v Frankobrod na mednarodno zrakoplovno razstavo. Zjutraj ob 1/4. se je Zeppelin dvignil s svojim zrakoplovom v zrak, ob 5. je bil nad Ravensburgom, ob 1/2. nad Ulmom. Prvih 100 kilometrov je prevozil v 1 1/4 ure. Blizu Seidlingena je nekaj časa manevriral v zraku, potem se je odpeljal proti Göppingenu. Kljub zelo neprijetnemu zapadnemu vetru je šla vožnja gladko. Malo je manjkalo do 2. popoldne, ko so iz Frankobroda, kjer se je zbrala ogromna množica, opazili zrakoplov. Ljudstva se je polastilo velikansko navdušeno razburjenje. Klici in petje je odmevalo po zraku, ljudje so mahali z robcami, s klobuki, možnarji so pokali in godba je igrala. Zeppelin je pozdravljaj množico in da se ji zahvali za navdušeni sprejem, je nekaj časa manevriral s svojo ladjo po zraku ter pokazal, kako točno sluša zračni velikan njegovo voljo. Čudovito je bilo videti, kako natančno se je zapeljal zrakoplov prav tja, kjer ga je hotel imeti njegov vodja in kako precizno in mirno se je spustil na zemljo. Ovacije neštete množice niso utihnile, končno se je Zeppelin zahvalil ljudstvu s prisrčnimi besedami.

Stavka v Ajdovščini končana.

(Izvirno poročilo «Rdečega Prapora».)

Gorica, 31. julija. Stavka v ajdovski predilnici, ki je trajala osem tednov, je končana. V četrtek, 29. julija, so bila pri okrajnem glavarstvu v Gorici pogajanja med delavskim odborom s tržaskim Mandičem na čelu in odborom tovarniške družbe. Pogajanja je trajalo več ur, na kar je delavski odbor sprejel «ponudbe» tovarne ter obljubil, da bo vplival na delavce, da sprejmejo predlog tovarne. Včeraj, v petek, so ga delavci na javnem shodu res sprejeli. Pogoji tovarniške družbe pa so bili sledeči:

1. Tovarna poviša letno deklaracijo od 5 na 10 od sto. Ta deklaracija se plačuje onim delavcem, ki so od 1. aprila do 31. oktobra nepretrgoma v službi tovarne, to pa zato, da ima tovarna tudi peletu kaj delavcev; v Ajdovščini je namreč dosti takih delavcev, ki zapuste po letu tovarno in gredo delat na polje, pa torej tudi ne dobe deklaracije, vsled tega tudi nobenega zvišanja ne.

2. Povišanja plač ne more tovarna dovoliti, ker je konjunktura slaba. Vendar obljubuje, da bo po možnosti kaj zvišala, če postanejo razmere ugodnejše, vendar si ohrani popolnoma proste roke.

3. Predilni mojstra Kovača, ki je pri delavstvu nepriljubljen in čigar odpust se je zahteval, ne more tovarna odpustiti, ker si mora vodstvo tovarne iz principielnih razlogov pridržati popolnoma proste roke, da nastavlja in odpušča delavce po svoji volji. Tovarna pa bo morda našla primerno priliko, da dotični predelavec ne bo vposlen v tovarni.

Predsednik upravnega sveta je izjavil, da je to zadnja beseda družbe in če delavci ne sprejme teh pogojev, se tovarna zapre.

Tako se je torej žalostno končala ta žalostna stavka, o kateri nismo hoteli pisati, dokler je trajala, ker nismo hoteli škodovati ubogim delavcem, o kateri pa je bilo od vsega začetka jasno, da je frivojno in brez ozira na delavske interese inscenirana. Konec stavke ne prinaša delavstvu prav nobenega uspeha (brzojavke v «Slov. Narodu» so torej nesramne laži tržaskih zizibambul. Op. ur.), zakaj druga in tretja točka obsega negarantirane obljube in kaj pomenijo take kapitalistovske obljube, je znano; tistih 5 odstotkov deklaracije (ne plače!) za delavce (ne za vse!) je pa tovarna dajala že prvi teden. N. D. O., ki razume o delavskih bojih toliko kolikor zajec na boben, je naravnost zlobno gnala uboge delavce v stavko v času najhujše krize, ne da bi bila imela kaj pojma o tem. Seveda tudi ni bilo nobene zveze z delavci v ostalih podjetjih družbe in brezvestna stavka je bila od vsega začetka obsojena na poraz. Kdor pozna sedanjí položaj predilniške industrije, ki je zahvaliti nesramni, požrešni agrarni politiki zapirajoči avstrijski industriji balkanski trg, se ne bo prav nič čudil, da bi bila družba res zaprla tovarno, če ne bi bili ubogi delavci kratkomalo kapitalirali. Edino, kar se je doseglo, je to, da imajo delavci zopet lep vzgled, kako neizogibna je dobra organizacija na centralni podlagi.

Strokovni pregled.

Gibanje delavcev na južni železnici.

Zadnjič smo poročali o konferenci železniških delavcev, ki se je vršila v ponedeljek v Ljubljani in sklenila, storiti še zadnji korak, da se spor, če

mogoče, mirno reši. Samo trma višjega stavbnega svetnika gospoda Pichlerja bi mogla povzročiti, da bi se morali delavci poslužiti zadnjega sredstva ter ustaviti delo. Doslej je bilo ravnaje gospoda Pichlerja pač skrajno neprijazno. Gibanje delavcev se je pričelo že meseca maja. Na raznih konferencah se je bila sestavila spomenica, ki je obsegala zahteve najbolj zapostavljene železniške kategorije. Kaj se je zahtevalo in kako brutalno stališče je zavzelo stavbeno ravnateljstvo, se razvidi iz odgovora, ki ga je dalo na spomenico in ki ga v sledečem reproduciramo:

ad A. Splošne zahteve:

ad 1.) Ustanovitev provizijskega zavoda za one delavce, ki bi se v zmyslu okrožnice 385a imeli ustanoviti s 1. januarjem 1900, naj se nikar ne zavlačuje.

Odgovor ravnateljstva: Se ugotovi.

ad 2.) Uvedejo naj se čimprej centralni in lokalni delavski odbori.

Odgovor ravnateljstva: Se ugotovi.

ad 3.) Minimalna plača naj znaša brez ozira na postaje ali proge, za delavca po 3 krone 10 vin. na dan, za višje delavce (Vorarbeiter) po 3 krone 50 vin., za delovodje pa po 4 krone; takozvane «krajno navadne» plače, ki jih je stavbeno ravnateljstvo določilo v § 13., odst. 6. delavnega reda, že zdavnaj obstajajo, a le na papirju, ker se v resnici nikakor ne vpoštevajo.

Odgovor ravnateljstva: Se ne ugotovi.

ad 4.) Delavni čas naj ne presega 10 ur na dan; v ta čas je pa vračunati tudi dveurni odmor.

Odgovor ravnateljstva: Se ne ugotovi.

ad 5.) Delavni čas pred božičnimi, velikonočnimi in binkoštnimi prazniki, kakor tudi pustnega in Silvestrovega dne naj traja le dopoldne s celodnevno plačo.

Odgovor ravnateljstva: Saj so delavci itak že sedaj plačani za tri četrtine dneva, kadar imajo delati le pol dne; o tej točki pa se bo že razpravljalo v delavskem odboru.

ad 6.) Pri sprejemu delavcem naj se gleda na določeno število tako, da izostane odpuščanje delavcev v zimskem času.

Odgovor ravnateljstva: To se je že sedaj vpoštevvalo.

ad 7.) Vsem železniškim delavcem naj se izdajo za nakupovanje živil vozni listki za mesečno dvakratno prosto vožnjo v dvojni smeri: ti vozni listki naj bodo veljavni tudi za brzovlake.

Odgovor ravnateljstva: To vprašanje pride v razpravo meseca septembra t. l. pred posebnim, za to določenim odborom, ki bo imel nalogo končno sklepati o tej točki.

ad 8.) Ob progi in na postajah naj se postavijo utice, v katerih bodo delavci mogli spodobno zavžiti svoje kosilo.

Odgovor ravnateljstva: Tam, kjer je neobhodno potrebno, se utice napravijo; stvar bi stala preveč denarja in se vsled tega ne more splošno in povsod izvesti.

ad 9.) Ravnanje predstojnikov bodi spodobno in pravično.

Odgovor ravnateljstva: Se itak že vrši in vpoštevajo; kjer se pa ne, naj se nam blagovolijo naznaniti posamezni slučaj, v katerih se je postopalo nasprotno.

ad 10.) Odmorni dopusti naj se uredijo tako, kakor so urejeni za vse druge delavske kategorije pri c. kr. priv. južni železnici.

Odgovor ravnateljstva: Delavci na progi (Oberbauarbeiter) imajo pravico do enakih dopustov, kakor sploh drugi delavci.

ad 11.) Prestopu delavcev k prometu ali pa k vlakovni službi naj se ne stavlja nikake ovire.

Odgovor ravnateljstva: Kjer primanjkuje delavcev pri vzdrževanju proge, se zahtevi brez vsakih ovir ugotovi.

ad 12.) Zakup košnje ob progi naj se ponudi uslužbencem.

Odgovor ravnateljstva: Se itak vrši in vpoštevajo.

ad 13.) Nove določbe delavskega reda so vse osebje hudo razdražile. Vsled tega zahteva najnujnejše, da se delavski red s sodelovanjem centralnega delavskega odbora takoj izpremeni.

Odgovor ravnateljstva: Glede na to zahtevo naj se stavijo konkretni predlogi na seji delavskega odbora.

ad 14.) Originali okrožnic, namenjenih za železniške delavce, se jim imajo tudi predložiti, da jih vpogledajo in podpisajo.

Odgovor ravnateljstva: Se bo vpoštevvalo.

ad B. Posebne zahteve.

ad 1.) Železniškim delavcem na eksponiranih krajih naj se da ista deklaracija, kakor jo imajo delavniški uradniki.

Odgovor ravnateljstva: Glede na to naj se v delavskem odboru ob priliki izpremenitve delavskega reda vlože predlogi.

ad 2.) Čuvajevim namestnikom naj se da suknja, delavcem na progi pa plašč za dež.

Odgovor ravnateljstva: Glede na to naj se v delavskem odboru ob priliki izpremenitve delavskega reda stavijo predlogi.

ad 3.) Službena deklaracija čuvajevih namestnikov naj se zviša od 40 vin. na 1 krono; ista deklaracija naj se da tudi spremljevalcem železniških vozilcev.

Odgovor ravnateljstva: Glede na to naj se v delavskem odboru ob priliki izpremenitve delavskega reda stavijo predlogi.

ad 4.) Železniški delovodje naj se brez prikrajanja dosedanjih dohodkov in tudi brez ozira na starost nastavijo analogno premikaskim delovodjem, če substituirajo železniške mojstre, naj se jim izplača enaka deklaracija, kakor tem.

Odgovor ravnateljstva: Delovodje na progi se itak že deloma nameščajo, obligatoričnega nameščenja pa nikakor ni mogoče uvesti.

ad 5.) V slučaju suspendiranja čuvajniškega aspiranta kot železniškega delovodje, naj se ne postavlja nazaj v vrsto železniških delavcev.

Odgovor ravnateljstva: V vseh slučajih se to ne more vpoštevati.

ad 6.) Onim železniškim delavcem, ki so vsled nenadnih naravnih dogodkov ali vsled drugih nujnih okolnosti prisiljeni delati nepretrgoma 20 ur, naj se sledeči dan da prosto ob celodnevni plači.

Odgovor ravnateljstva: To se ne more jemati v ozir, ker so delavci za nadurno delo že itak plačani.

ad 7.) Onim profesionistom, ki so železnici prodali svoje orodje, naj se vendar enkrat že plača, kjer se še ni zgodilo.

Odgovor ravnateljstva: Se je itak že izvedlo.

ad 8.) Avtomatično pomikanje za leto 1909. naj se uvede tudi pri železniškem delavstvu, kakor je to že uravnano pri prometnem in pri vlakovodnem osebju.

Odgovor ravnateljstva: To se je menda že izvršilo; kjer se pa še ni, naj se nam posamezni konkretni slučaj prijavi.

Da delavci niso zadovoljni s tem odgovorom, se lahko verjame.

Skupna seja odborov strokovnih organizacij v Ljubljani se vrši v četrtek, dne 5. avgusta ob 8. uri zvečer v strokovnem tajnistvu, Selenburgova ulica številka 6/II. Člani posameznih odborov se naprošajo, da se seje gotovo udeležijo.

Za kamnoseke. Iz Celovca se nam piše: Pri vseh celovških podjetnikih se je stavka s kamnom končala brez težav, ker so vsi podjetniki pritrdili zahtevam delavcev in podpisali pogodbo. Izjema je le pri tovarni za umetni kamen, kjer dela podjetnik Madile sitnosti radi par vinarjev ter je šel v kapitalistični prevzetnosti tako daleč, da je poslal delavcem knjižice. Vsled tega je seveda ta tovarna zaprta za zavedne delavce. Egoizem tega kapitalističnega podjetja, ki je največje v Celovcu, si bodo prizadeali delavci dobro zapomniti, tovariše pa prosijo, naj ne iščejo in ne sprejmejo dela v omejenih tovarni.

Seja komisije strokovnih organizacij v Trstu je bila v četrtek, dne 29. m. m. Na tej seji so bili izvoljeni: Iv. Oliva, predsednik; Fr. Jernejčič, I. podpredsednik; Fran Pittoni, II. podpredsednik; Remisek in Chiussi, tajnika; Covitz, blagajničar.

Občni zbor organizacije pekovskih delavcev v Trstu je bil v četrtek, dne 29. m. m. v «Delavskem domu» v Trstu. Udeležba je bila velika. Zboru je predsedoval sodr. Alojzij Kermolj, predsednik organizacije. Sodruga Oliva in Kermolj sta poročala o načrtu zakona za varstvo pekovskih delavcev. Ta načrt je že dolgo časa v državnem zboru na dnevnem redu, ne da bi ga mogel rešiti. Sodruga Oliva je krasno raztolmačil delo meščanskih strank v parlamentu, ki koncentrirajo vse svoje moči le proti delavstvu, proti ubogemu ljudstvu. K tej točki so govorili še drugi navzoči delavci in vsi so kritizirali postopanje vlade in meščanskih, zlasti obstrukcionističnih strank. V izpraznjena mesta v odboru organizacije so bili na to izvoljeni; Ignac Zibena, Fran Vatovec, Vinko Kermolj, Vinko Frankič, Humbert Gambaio in Josip Pirc.

Politični odsevi.

* Naučil ministar grof Stürgkh ni ipotrdil volitve rektorja Bertla na češkem vseučilišču v Pragi. To je Stürgkhovo maščevanje, ker je Bertl odklonil zahtevo, da bi poročal namestništvu, oziroma ministarstvu o nekaterih svojih izjavah, o katerih je dejal, da ni zanje nikomur odgovoren.

* Dalmatinski deželni zbor jeseni ne bo sklican. Vlada hoče baje prej urediti zadeve v Bosni in Hercegovini, šele potem bodo po njenem mnenju nastale take «politične razmere», da lahko skliče dalmatinski deželni zbor.

* Novi hrvatski podban Cuvaj potuje «za inspekcijo» po virovitiški županiji in je imel v Oseku političen govor, v katerem je trdil, da je sedaj ugoden čas za ustanovitev nove unionistične (madžaronske) stranke, ki bi imela prevzeti politično vodstvo v deželi. Potem šele bi se lahko sesli regnikolarni deputaciji, da uredita preporna vprašanja med Hrvatsko in Ogrsko. Vprašanje železniške službene pragmatike bi se imelo po njegovem mnenju urediti tako, da bi v prvi vrsti imeli pravico do železniške službe Hrvati, ki znajo madžarski, v drugi vrsti Madžari, ki znajo hrvatsko, potem Hrvatje, ki se zavežejo, da se v gotovem času nauče madžarsko in končno Madžari s pogojem, da se v gotovem času nauče hrvatsko.

* Danska vlada je demisionirala. Kralj je sprejel demisijo in naročil kabinetu, naj provizorično vodi posle do imenovanja nove vlade.

* **Upor v Sibiriji.** V Arkangjelu v Sibiriji se je prebivalstvo uprlo in porušilo do tal mnogo hiš, med njimi mnogo uradnih. Množica je zažgala mnogo hiš na raznih delih mesta. Bati se je bilo, da pogori celo mesto ter ladje v luki. Mesto Arkangjel je sedaj tako, kakor bi bilo bombardirano.

* **Vojno sodišče v Kursku** je radi teroristiške akcije obsodilo v Kursku na smrt Tjanisa, ki je bil član druge dume. Na smrt je obsojen tudi neki duhovnik, 25 oseb, med njimi član druge dume Merkulov, je pa obsojenih na prisilno delo. 20 oseb je izgnanih, 20 oproščenih.

Dopisi.

Tolmin. (Slovenski kapitalizem.) Kako srečni so slovenski delavci, če smejo delati pri slovenskem podjetniku! Zakaj slovenski kapitalist ravna s svojimi delavci kakor s svojimi brati, zavvedajoč se, da smo vsi sinovi ene matere Slovenije, i. t. d., i. t. d. — Takih sentimentalnosti je vse polno narodnjaško časopisje, na narodnjaških shodih se vedno slišijo take deklamacije, no — bilo bi lepo, če bi bilo res. Zal, da je ta sladka priljubljenost zgolj hinavščina. V resnici je kapitalist kapitalist, pa če bi bil od temena do pete pobarvan belomodrordeče; izkorisčati svoje delavce in si tako pomnoževati svoj kapital na stroške tujega dela, to je glavno pravilo kapitalizma, pa naj bo slovenski, italijanski, nemški ali pa turški. Za dokaz naj navedemo sledeče: V Tolminu imamo mizarstvo tovarno, v kateri dela nad 40 delavcev. Tovarna je last Oskarja Gabrščka, znanega strastnega liberalca, nekdanjega državnozbornskega poslanca in tolminskega župana. Kdor je takrat opazoval politično življenje, se gotovo še spominja, kako malomarno je gospod poslanec izvrševal svoj mandat. Njemu vsaj takrat na Dunaju ni dišalo delo. Njegovim delavcem pa mora dišati. V njegovi tovarni se namreč dela od 6. zjutraj pa do osmih zvečer! Pri tem je najboljša plača po 2 K 80 vin. na dan. Življenje v Tolminu je prav tako drago kakor v mestu in lahko si je torej misliti, kako krasno se godi tolminskim slovenskim delavcem, ki imajo nedosežno srečo, da delajo pri slovenskem kapitalistu! — Toda priznavamo, da se še ne bi tako čudili žalostnim razmeram, če ne bi bilo tukaj še nekaj drugega, s čimer nas je skoraj sram, stopiti v javnost. A potrebno je, ker je javna kritika edino sredstvo, s katero se še nekoliko preprečijo nove podobne umazanosti. Tolminski delavci so vpisani v goriško bolniško blagajno ter morajo plačevati po 66 vinarjev na teden, nekateri pa celo po 20 vin. na dan. Če pa oboli delavec, dobi 1 K 20 v bolniške podpore na dan. Prav tako moramo plačevati za zavarovalnico proti nezgodam, a zgodili so se slučaj, da se je delavec ponesrečil, pa se je izkazalo, da spleh ni bil zavarovan.

Davno se nam je zdelo, da je nekaj nepravilnega in krivičnega v stvari. A kaj smo hoteli? Organizacije nismo imeli, bali smo se drug drugega, pa torej se misliti ni bilo, da bi se bili uprli temu početju. Slučajno pa smo izvedeli, da priredi socialno-demokratska organizacija pri Sv. Lujci dne 26. julija shod, na katerem je imel govoriti deželni tajnik Petejan. Šlo nas je nekoliko tja in tam smo se dogovorili, da skličemo tudi v Tolminu shod za torek, 27. julija. To se je zgodilo. Shod se je vršil in na shodu je delavstvo pooblastilo sodruga Petejana, da gre v bolniško blagajno v Gorici in tam pregleda, kako so Gabrščkovi delavci zavarovani. Sodruga Petejan je šel takoj drugi dan k ravnateljstvu bolniške blagajne in se je prepričal, da plačuje tovarna Gabršček za vsakega delavca po 30 vinarjev na teden. Tolminski delavci morajo torej plačevati po 66 vinarjev, ki jih sprejmejo naši narodni gospodarji, plačajo pa za vsakega delavca samo po 30 vinarjev, 36 vinarjev od vsakega pa spuste v svoj žep! Na ta način se torej vsakemu delavcu ukrade po 36 vinarjev na teden. Če pa pomislimo, da delajo nekateri delavci že nad 2 leti in da vedno tako plačujejo, se lahko izračuna, da je za delavske razmere lepa svotica, ki so jo gospodje odjedli ubogim delavcem. Toda sedaj bo konec tega. Predsednik bolniške blagajne v Gorici je že dal poklicati deputacijo tolminskih delavcev, ki je prišla v nedeljo v Gorico in je dobila naročilo, naj napravi točne račune, koliko je vsak delavec vplačal od tistega dne, ko je vstopil v tovarno. Na podlagi teh računov se bo poskrbelo, da bo moral gosp. Gabršček povrniti delavcem vse, kar jim je po krivici odtegnil. Tako ravna «narodna» gospoda s slovenskimi delavci. Potem se pa tudi lahko razume, zakaj ji ni všeč socialno-demokratska organizacija in zakaj vsiljujejo delavcem smešno N. D. O. Pa za Tolmin je že prepozno. Tu je delavstvo že spoznalo, da trebuje dobro, res delavsko organizacijo, pa si jo bo tudi ustanovilo. Tolminski tovariši, na delo, da jo čim prej oživimo!

Domače vesti.

— **Blaženi slovenski kapitalizem** kaže svoje rogove v Gorici, in če ima delavsko ljudstvo tam kaj ponosa, bo moralo kmalu odklenkati osabnosti te gospode. Tiskarsko društvo hoče izposlovati vsakemu tiskarskemu delavcu po teden dopusta na leto. Vse tiskarne v Gorici so privolile v to, izjemo

sta napravili samo — dve slovenski tiskarni: Gabrščkova in pa klerikalna «Narodna tiskarna». V sovrastvu do delavcev so torej slovenski liberalci in slovenski klerikalci popolnoma enaki. Posebno zanimiva je izjava vodje Narodne Tiskarne, Lukežiča, ki je tudi vodja gorških «krščanskih socialcev». Dejal je namreč, če bi on bil gospodar, da bi naravnost odklonil, češ, da delavci niso vredni dopusta. Gabršček je pa dejal, da si bo poiskal neorganizovane delavce! Tak je narodnjaško-klerikalni kapitalizem.

— **Grdo laž** se upa goriška «Soča» imenovati trditev našega dopisnika, da je v času stavke strojarjev v Mirnu in klesarjev v Nabrežini napadala socialno demokracijo in delavstvo. S «Sočo» se je težko prepirati o takih rečeh, ker je preveč pozabljiva. Pa se tudi ne bomo prepirali, temveč bi jo le poyabili, naj poišče svoje članke iz tistega časa, pa se bo prepričala, da je celo prav nesramno napadala. Pa naj nam narodnjaška «Soča» pove, če je imela le eno besedico proti tistim narodnjaškim podjetnikom v Nabrežini in v Mirnu, ki so pometali slovenske delavce na cesto, pa najeli italijanske, le da so jim ceneje delali? In med temi velenarodnimi podjetniki je bil n. pr. gospod Andrej Jakilj celo član izvrševalnega odbora narodno-napredne stranke. Odgovorite na to, slovenski gospod Gabršček!

— **Nesreča** na železnici. Desetletni kočarski sin Franc Zupan v Marijinem Gradcu pri Laškem se je hotel 25. m. m. peljati z vlakom, ki gre v Ljubljano. Na postaji je stal vlak, ki pelje v nasprotju smer. Deček je bil mnenja, da pelje ta proti Ljubljani in je vstopil. Ko je zapazil pomoto, je vlak že dirjal naprej. Deček pa se ni mnogo obotavljal, ampak je meninč tebinč skočil iz vlaka. Poškodovan se je tako hudo, da so ga s prihodnjim vlakom nezavestnega pripeljali v bolnišnico.

Zahtevajte po vseh gostilnah, kavarnah in brivnicah

„Rdeči Prapor“

Zadnje vesti.

Generalna stavka na Švedskem.

80.000 delavcev je švedska zveza delodajalcev posadila na cesta, ker se niso hoteli meninč, tebinč vdati divjaškemu terorizmu podjetnikov. Gospodarska kriza je postala tudi na Švedskem zelo občutna. Brezposelnost se je zelo množila. To so hoteli kapitalisti porabiti na škodo delavcev in bilo je vsled tega mnogo sporov. Ko je bila spomladi še vedno kriza, so podjetniki razkrili svoje načrte; v posameznih strokah, v papirniški in konfekcijski industriji, pri cestnih in vodnih stavbah so napovedali delavcem znižanje plače in podaljšanje delavnega časa. Te «reforme» so delavci seveda odklonili. Na to so podjetniki izprli delavce v raznih podjetjih. V kratkem je bilo 13000 delavcev na casti. Vsako posredovanje je bilo brezuspešno; tudi vladni zastopnik ni nič opravil. Predzadnji ponedeljek so podjetniki izprli še 40.000 delavcev, okrog 18 000 iz lesne in do 22.000 iz tekstilne industrije. Obenem so naznanili, da bodo izprli še 30.000 kovinarjev, če se delavci ne vdajo brezpogojno do 2. avgusta; če tudi to «ne pomaga», pa odpuste vse organizirane delavce in ne bodo zaprejš nikdar več jemali organiziranih delavcev v delo. Podjetnikom gre sploh zato, da bi razbili delavsko organizacijo. — Ker nobeno pogajanje ni koristilo, je delavska zveza sklenila zadnji korak. V ponedeljek zvečer je napovedala zvezi delodajalcev generalno stavko, ki se začne 4. avgusta.

O položaju so došle sledeče vesti:

Stockholm, 4. avgusta. Organizacije delavcev močno narastajo. Ravnanje podjetnikov je silno ogorčilo delavce, ki se kažejo zelo bojovite. Zvezi tekstilnih delavcev je pristopilo 1000 novih članov. Društva tiskarjev in železničarjev, ki se niso bila pri splošni delavski zvezi, so pristopila. Napoved generalne stavke se med delavstvom splošno odobrava.

Stockholm, 4. avgusta. Delavska zveza razglasa, da so od generalne stavke izvzeti delavci v bolniških zavodih, pri razsvetljavi, pri vodnih delih in pri čiščenju.

Malmö, 4. avgusta. Tukaj so vsi delavci, kar je bilo še neorganiziranih, do zadnjega pristopili svojim strokovnim organizacijam.

Stockholm, 4. avgusta. Strokovno društvo telefonskih delavcev je soglasno sklenilo, pridružiti se generalni stavki. Enak sklep se nanznanja tudi od občinskih delavcev.

Christiania, 4. avgusta. Tukajšnja strokovna zveza je sklenila, dajati švedskim stavkujočim delavcem po 40.000 kron na teden, dokler traja generalni štrajk.

Stockholm, 4. avgusta. Generalna stavka se je danes začela. V stavki je četrt miliona delavcev. — Osobje cestno železnice je danes ustavilo delo. Vas cestni promet je ustavljen. Banke so nakupile ogrožene množine revolverjev. Plinarna in elektrarne so zastražene z vojniki. Delavske deželno tajništvo je izjavilo, da se ustavi delo tudi v teh zavodih, če se ne odstrani vojaštvo.

Španija in Maroko.

Dunaj, 4. avgusta. Oficialnim vestim iz Španije se ne sme preveč zaupati. Kolikor je mogoče ob strogi cenzuri izvedeti iz privatnih, nepristranskih virov, je položaj za vlado še vedno zelo nevaren. V Barceloni je menda upor res zadušen; celi deli mesta so od topov razdejani in do tisoč ljudi je ubitih. Drugod po Kataloniji je pa revolucija še na vseh koncih in krajih živa. Mnogo velikih občin je ustanovilo lokalne republikanske vlade.

Iz Madrida je prišlo včeraj sledeče uradno poročilo: Mnogo zidarjev ni prišlo zjutraj na delo, le zato, ker so se hoteli izogniti slučajnostim, če bi jih bili organizirani delavci ovirali v nastopu dela. Jasno je, da se v tem pobarvanem poročilu skriva priznanje, da je v Madridu velika, morda splošna stavka in da ni dobiti stavkokazov.

Cerbère, 3. avgusta. Vlada zbira vojaštvo, da bi zatrla upor v San Feliu, Palamotu in Casa dela Selva, kjer so revolucionarji še vedno na vrhu.

Madrid, 4. avgusta. Upor je izbruhnil v mnogih industrijskih krajih ob morju. Fioratsko in monseratsko gorovje ter Pireneje so vse polne revolucionarjev.

Madrid, 4. avgusta. Iz vseh vojaških strok sestavljen oddlek je odkorakal v Sahadeh, kjer so nastali resni nemiri.

V Maroku.

London, 4. avgusta. «Times» javljajo iz Melile: Od 27. julija dalje ni bilo boja. V zadnji bitki so Španci izgubili 30 častnikov in 2000 mož. Dne 27. julija je z generalom Pintosom padlo pet izmed šestih polkovnikov.

San Sebastian, 4. avgusta. General Marina je izgnal iz Melile 59 oseb, med njimi nekaj žurnalistov.

Melila, 4. avgusta. Smoči so Kabili nena doma napadli španski tabor. Več častnikov in vojakov je deloma ubitih, deloma ranjenih.

London, 4. avgusta. Stroški maročanske pustolovščine se cenijo na najmanj 300 milijonov. Kabili dobivajo še vedno pomoči. Španska poročila varajo.

Avidience, Isl, 4. avgusta. Ogrski ministrski predsednik Wekerle ima priti sredi avgusta na avidience. Tudi dr. Bienerth, ki je sedaj v Kicbihu, bo ta mesec sprejet na avidienci.

Narodno vprašanje. Praga, 4. avgusta. Z ozirom na to, da je na dnevnem redu letošnjega zbora češke socialne demokracije narodno vprašanje, je bila včeraj tukaj socialno-demokratska konferenca, ki se je bavila s tem vprašanjem. Sklenila se je rezolucija, ki izreka načelo narodne avtonomije na temelju osebnega principa, s kompetenco za narodne in kulturne zadeve, ter z načelom demokratizacije, avtonomije in decentralizacije vseh panog državne uprave. Naglašja se važnost gospodarskega in socialno-političnega dela in izjavlja, da nacionalna politika ne sme biti enostranska ter ne sme ovirati zakonodajnih zborov v gospodarskem in socialnem delu.

Srbski kralj in najvišje sodišče. Beograd, 4. avgusta. List «Zvono» je bil ustavljen radi «nepsostljivega pisanja o kralju». Vsled pritožbe je najvišje sodišče izreklo, da je bil ukaz nepostaven; v razlogih se pravi, da se Gjorgje ni ponašal tako, kakor se sme zahtevati od človeka, ki ima postati kralj in da ima kralj ne le pravico, temveč tudi dolžnost, brigati se za vzgojo svojih sinov. «Zvono» je imelo prav, če je kritiziralo, da se to ni godilo. Skoro vse časopisje hvali samostalnost in odkritosrčnost sodnikov.

Car-batjuška. Cowes, 4. avgusta. Nikolaj je z ruskimi ladjami zapustil angleske vode. Pri sprejemu carja je bilo zbranih 150 angleških ladij; med njimi 7 «Dreadnoughtov» in 17 bojnih ladij prvega reda. Kralj Edvard je naglašal, da naj car smatra to armado za jamstvo miru.

Češki deželni zbor. Dunaj, 4. avgusta. Češki deželni zbor se ima sklicati dne 27. septembra. Mladoceli pozivajo nemške poslance, naj ne obstruirajo v Pragi, če nočejo obstrukcije na Dunaju.

Krečansko vprašanje. Dunaj, 4. avgusta. Turška vlada je odposlala varstvenim silam novo okrožnico, v kateri pravi, da ne more na noben način trpeti razobešenja grške zastave na Kreti.

Solun, 4. avgusta. Z ozirom na razburjeno ljudsko mnenje in na ostre resolucije, ki jih je sprejel mladoturški odbor, se misli, da se razvija med Turki močno narodno gibanje in da bo vlada prisiljena, stopiti na čelo ter morda napovedati Grški vojno.

Solun, 4. avgusta. Vojni minister je vse pravil, da se pokličejo rezervisti v ajdinskem vilajetu in v drugem zboru, to je 50 bataljonov, pod orožje.

Neurje. V ljubljanski okolici je napravil zadnji vihar velikansko škodo. V Domžalah se ceni škoda na 80.000 kron. Velike poškodbe se javljajo iz St. Vida, Medvod, izpod Šmarne gore, s Posavja. Tupatam je bila toča tako gosta, kakor da je polje s snegom pokrito.

Zeppelinova vožnja.

Frankobrod, 2. avgusta. Zeppelin je zapustil Frankobrod s svojim zrakoplovom ob krasnem vremenu. V razstavi se je bila zbrala ogromna množica. Deset minut čez deseto se je zasilal komando: «V red za odhod» in nekoliko sekund pozneje: «Naprej». Godbe so zasvirale, gromoviti klici so zadoneli, zrakoplov se je krasno dvignil, kratek čas je obstal nad množico, potem je odjadral proti Wiesbadenu.

Kolmeraju, 2. avgusta. Do Majnca je imel zrakoplov gladko vožnjo. Ob 1/4 12, je bil nad Wiesbadenom, kjer je manevriral. Zvečer je imel pri Relandseku hud boj z vetrom, ki ga je pogнал proti jugu do Koblenca. Vsled tega se je motor nekaj pokvaril. Zeppelin se je moral vrniti v Frankobrod.

Iz stranke.

o Krajevna organizacija za Dobravlje-Skrilje ima svojo zaupno konferenco v nedeljo, 8. avgusta ob 9. dopoldne z dnevnim redom: I. Pretresovanje krajevnih razmer; II. Razgovor o volitvah v deželni zbor. Ker je to važno, vabimo vse zaupnike in prijatelje k temu posvetovanju, ki bo pri Tononu v Dobravljah.

Shodi.

Tolmin. V torek, 27. julija je bil pri nas prvi socialistični shod, kar je bil izvanreden dogodek za Tolmin, ki je veljal doslej za najtrdnjše Gabrščekovo liberalno postojanko. Vest, da bo zvečer shod, se je raznesla šele opoldne, toda vendar je prihitelo lepo število delavcev na zborovanje, kjer je sodrug Petejan v lepem govoru pojasnil socialistični program in se bavil z delavskimi razmerami v Tolminu. Potem je govoril sodrug dr. Ferfolja. Oglasilo se je tudi več domačih delavcev, ki so govorili o svojih žalostnih razmerah. Na to se je sklenilo, takoj ustanoviti krajno organizacijo v Tolminu. Drugi shod je bil že v četrtek, 29. julija: Tu se je zbralo toliko delavcev, da je bila soba vsa natlačena. Na tem shodu se je ustanovila krajna organizacija jugoslovanske socialno-demokratske stranke in se je izvolil krajni odbor. Zanimanje za organizacijo je veliko, zlasti med mladino. Tako smo torej razbili obzidje najmočnejše pozicije Andreja Gabrščka.

Sv. Lucija. Pri nas je bil dne 26. julija shod krajne organizacije, na katerem sta govorila sodrug Petejan in dr. Ferfolja o sklepih deželne konference, o potrebi politične organizacije in o kolportaži «Rdečega Prapora».

Podgora. Napovedani shod v nedeljo se je vršil ob jako dobro udeležbi, le Knašiča, kakor bomo javili prihodnjic, ni bilo. Na shodu, na katerem je predsedoval sodrug Komavli, sta govorila sodrug Petejan in dr. Dermota o delavskih organizacijah. Razkrinkala sta početje goriške H. o, ter povdarjala vrednost centralno-mednarodnih delavskih organizacij.

Restavracija International

v Ljubljani

Resljeva cesta šte. 22

se priporoča.

Točijo se pristna vina in sveže pivo. Na razpolago je vrt, kegljišče in salon.

Se priporoča

Marija Petrič
restavratorka.

31-10

Pozor!

Pozor!

Toplo se priporoča kavarna

„ILIRIJA“

Ljubljana 31-11

Kolodvorske ulice (3 minute od južnega kolodvora)

!!! Odprta vsak dan celo noč. !!!
Posebna soba na razpolago.

Kavarna
„Unione“ v Trstu
ulica Caserma in Torre Blanca
se priporoča.

Za veselice

in druge prireditve korijandoli, šaljive predmete za bazar, lampione, za šaljivo pošto izredno cene in lepe razglednice, serpentine i. t. d. priporoča

Ivan Vrečko 52-11

Ljubljana, Sv. Petra cesta 31.

Trgovina s papirjem.

Josipina Herrisch

Ljubljana, Židovske ulice 7

priporoča svojo bogato zalogo moških, ženskih in otroških čevljev, gamaše itd. najnovejše oblike, zelo trpežne in elegantne fazone.

Zunanja naročila točno. 14-18

Katinka Widmayer

trgovina pri „Solncu“ za vodo

Pogačarjev trg

priporoča svojo veliko zalogo 45-27

perila za dame, gospode in otroke. Rokavice, nogavice, kravate, bluze, oblekce, predpasnike, čepice, i. t. d. Vezenje umetnih cvetic. Nagrobne vence s trakovi. Vsa oprava za novorojenčke. Damski slamniki najnovejše mode. Krasne „peče“ vedno v zalogi. Specialiteta za delavce: Celuloid-ovratniki, prsa in manšete.

Nizke cene

Stanovanja

v Rožni dolini šte. 204

se oddajo s 1. novembrom t. l. Jako prilična za delavce. — Poizva se istotam vsak dan od 4. ure 3-2 popoldne do 8. ure zvečer.

Klobuke, olinde in čepice v najnovejših fazonah in v velikih izberah priporoča

Jvan Sokli, Ljubljana

Pod Trančo šte. 2.

52-30

Milko Krapeš

urar in trgovec z zlatino, zapriseženi sodnijski cenilec, Ljubljana, Jurčičev trg 3

priporoča svojo bogato zalogo različnih stenskih in žepnih ur, kakor tudi zlatih in srebrnih veržic, uhanov in prstanov. V zalogi imam tudi gramofone in plošče s slovenskimi napevi in godbo. Z ozirom na bližajočo se velikonočno in binkoštno praznike, naj nihče ne zamudi te prilike, ker bodem prodajal po znatno nižjih cenah. Malo dobička, veliko prometa! Cenike pošljam zastoj in poštne prosto! 52-38

35 letni velik uspeh!

52-35

Močan želodec, pravilno prebavo ter odprtje telesa

se doseže, ako se uporablja mnogo-
gokrat odlikovano

želodčno tinkturo

lekarna Piccolija

Ljubljana, Dunajska cesta.

Steklenica 20 v. Naročila po povzetju.

Telefon št. 177

52-16

L. Tomažič

zaloga piva

v Spodnji Šiški pri Ljubljani.

Gosp. gostilničarjem in p. n.
slavnemu občinstvu priporočam

zagrebško in : češko pivo :

Delniška družba združenih pivovaren Žaloc in Laški trg
v Ljubljani
Telefon šte. 168. Telefon šte. 168.

izborna pivo v sodcih in steklenicah.

ZALOGA V SPODNJI ŠISKI.

52-26